

NOTAT

Dato 20. september 2021
Sag 2021 - 14338

Bilag 2.2: Virksomhedernes udfordringer og porteføljeoverblik

Dette notat giver et overblik over virksomhedernes udfordringer, herunder muligheder i en bæredygtig kontekst, den økonomiske ramme, den nuværende portefølje af decentrale erhvervsfremmeprojekter 2019-2021 samt øvrige midler til turisme.

Virksomhedernes udfordringer

Turisme er en styrkeposition for Danmark og har stor betydning for vækst og beskæftigelse i hele landet. Turismen havde i 2019 en samlet beskæftigelseseffekt på 171.400 fuldtidsjob¹ og i årene frem til 2020 og COVID-19 blev der sat rekord for sjette år i træk med 56,1 mio. overnatninger i Danmark².

Turismebranchen har siden udbruddet af COVID-19 været hårdt ramt af længevarende nedlukninger i samfundet, restriktioner og generelle usikkerheder relateret til pandemien, hvilket har medvirket til en faldende turismeomsætning på omkring 40,6 mia. i 2020.³ Det er særligt faldet i udenlandske overnatninger med 44,3 pct. i 2020⁴, som har bidraget til den samlede nedgang. Der har dog været en stigning på i alt 4,8 pct. danske overnatninger svarende til 28,5 mio. overnatninger, da mange danskere valgte at blive hjemme i sommeren 2020.⁵ Stigningen i de danske overnatninger kunne dog ikke opveje faldet i de udenlandske.

Selvom alle tre forretningsområder (storbyturisme, erhvervs- og mødeturisme samt kyst- og naturturisme) er påvirkede af pandemien, er det særligt storbyturismen og erhvervs- og mødeturismen, der er hårdt ramte af turisternes ændrede adfærds- og rejsemønstre. Mens storbyerne endte med 54 pct. færre overnatninger i 2020, faldt kyst- og naturturismen kun med 7 pct. sammenlignet med 2019.⁶

Turisme og erhvervsfremmesystemet

Turismerelaterede virksomheder spænder bredt og omhandler bl.a. hotelkæder, campingpladser, restauranter, kultur- og oplevelsestilbud samt mikrovirksomheder. Som erhverv adskiller turisme sig fra mange andre erhverv, da det samlede turismeprodukt sjældent skabes af én virksomhed, men er forment af flere forskellige virksomheder samt af offentlige ydelser og tilbud. Et tæt samarbejde mellem private og offentlige aktører er derfor nødvendigt for en fortsat udvikling af dansk turisme.

Turismerelaterede virksomheder kan som andre virksomheder søge midler i bestyrelsens øvrige puljer. Det kan fx være i relation til digitalisering, iværksætteri,

¹ Turismens Økonomiske Betydning 2019.

² Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne 2021.

³ VisitDenmark: Turismen i Danmark 2020.

⁴ VisitDenmark: Turismen i Danmark 2020.

⁵ VisitDenmark: Turismen i Danmark 2020.

⁶ VisitDenmark: Turismen i Danmark 2020.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00

CVR-nr 10 15 08 17

E-post deb@erst.dk

www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft og grøn omstilling, hvor turisterhvervets udfordringer minder om udfordringer for virksomheder inden for andre brancher. Turismevirksomheder har også – tilsvarende alle andre virksomheder – mulighed for at benytte tilbud og initiativer gennem det ordinære erhvervsfremmesystem. Turismerelaterede virksomheder kan desuden indgå som deltagere i destinationsudviklingsprojekter og søge støtte i puljen for lokale og tværgående turismeprojekter (10 mio. kr.).

Økonomisk ramme

Der er årligt øremærket 50 mio. kr. til destinationsudvikling gennem *puljen for lokale og tværgående turismeprojekter* under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Heraf kan 40 mio. kr. udelukkende søges af destinationsselskaber, mens de resterende 10 mio. kr. kan søges af en bredere aktørkreds til projekter inden for lokal og tværgående turismeudvikling.

Portefølje igangsat af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse

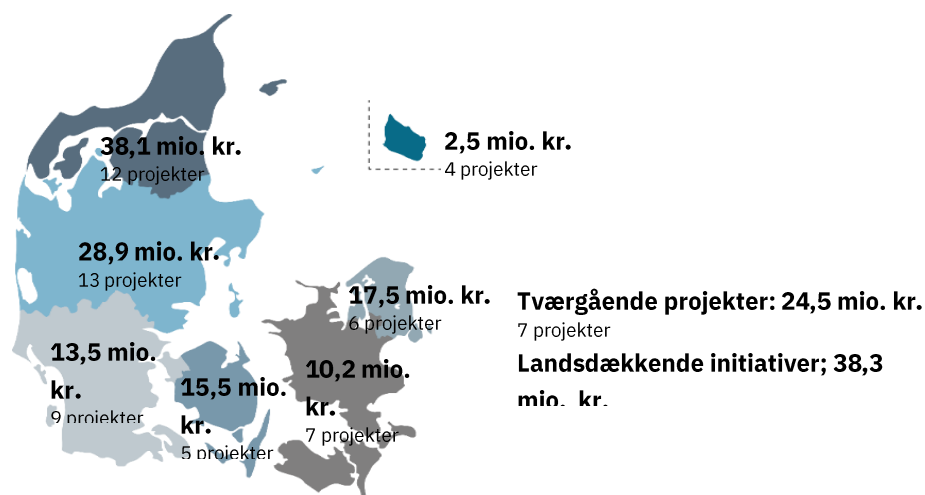
Bestyrelsen har i perioden 2019-2021 støttet i alt 74 turismerelaterede projekter og udmøntet midler til turisme for 189,1 mio. kr. primært gennem puljen for lokale og tværgående turismeprojekter. Hertil kommer et mindre antal igangværende projekter, der er overtaget fra regionerne. Projekterne spænder vidt og omhandler destinationsudvikling på forskellig vis, fx udvikling af cykelruter, data-drevne indsatser, sæsonforlængende tiltag, udvikling af turismeproduktet, bæredygtige turismeinitiativer samt international markedsføring, der støtter op om udviklingsaktiviteter.

I kølvandet på COVID-19 udmøntede bestyrelsen sidste år dele af puljen gennem to landsdækkende initiativer - *Genstart Dansk Turisme 2020* og *Kickstart Dansk Turisme 2020*. De to projekter var åbne for deltagelse af alle 19 destinationsselskaber og havde dels fokus på nationale markedsføringstiltag for at få danskerne til at holde ferie i Danmark, og dels kickstart af turismen efter COVID-19 gennem virksomhedsrettede initiativer.

De to projekter har bidraget til nye tværgående samarbejder inden for turisme og en evaluering af *Genstart Dansk Turisme 2020* viser, at samarbejdet omkring kampagnen ”*Meget mere end #baredanmark*” har bidraget positivt til, at geografi i mindre grad anses som en begrænsende faktor for samarbejde, og for nogle destinationsselskaber har samarbejdet givet anledning til overvejelser om andre mulige synergier.

Figur 1 viser den geografiske fordeling af turismeprojekter (2019-2021) fordelt pr. erhvervsgeografi, der har fået midler primært igennem puljen for lokale og tværgående turismeprojekter i perioden 2019-2021. Det fremgår af figuren, at fordelingen af midler 2019-2021 samlet set er relativt jævnt fordelt, samt at Nordjylland med 38,1 mio. kr. har modtaget flest midler til turismerelaterede projekter. Det bemærkes desuden, at der i perioden er givet henholdsvis 24,5 mio. kr. og 38,3 mio. kr. til tværgående projekter (dækkende flere destinationsselskaber) og landsdækkende initiativer.

Figur 1: Geografisk fordeling af midler primært fra puljen for lokale og tværgående turismeprojekter, 2019-2021

Øvrige midler til turisme

Ud over ovenstående er der i 2020 og 2021 bevilget 403 mio. kr. til omstillingspuljen, som skal hjælpe hårdt ramte virksomheder inden for turisme og oplevelsesøkonomi med at omstille forretningen i lyset af COVID-19. Erhvervshus Hovedstaden er operatør på indsatsen i et bredt samarbejde med de øvrige erhvervs-huse og de centrale turismeaktører.

Derudover har bestyrelsen som led i den såkaldte REACT-EU-indsats afsat 20 mio. kr. i 2021 til at styrke iværksætterindsatsen inden for turismeerhvervet, ligesom bestyrelsen som led i sommer- og erhvervspakken har udmøntet 10 mio. kr. til markedsføring af destinationer uden for de store byer.

Ovenstående dækker ikke alle bevillinger, der er givet til erhvervet under COVID-19, men fokuserer på initiativer, som bestyrelsen har været involveret i. Der er også bevillinger på finansloven til organisationer, initiativer mv. samt kommunale udgifter til turisme, hvor eksempler fremgår af tabel 1 nedenfor. Der er i 2020 og 2021 også afsat betydelige midler til turisme i forlængelse af COVID-19-pandemien (se også bilag 2.3). Hertil kommer landdistriktspuljen og de lokale aktionsgrupper (LAG), der ligeledes giver mulighed for støtte til turismeprojekter.

Tabel 1. Øvrige midler til turisme (via finansloven og kommunerne)

Navn	Bevilling 2021 (finansieringskilde)
VisitDenmark	120,2 mio. kr. (finansloven)
Wonderful Copenhagen	43,8 mio. kr. (finansloven)
Turismeudviklingsselskaber	21 mio. kr. (finansloven)
Global Connected	5,1 mio. kr. (finansloven)
Kommunale udgifter til turisme	0,3 mia. kr. (kommunerne, budgettal)

Kilde: Finanslov for finansåret 2021 samt Danmarks Statistik.

Effekter

Alle projekter har angivet effektmål for antal overnatninger (heraf internationale) og meromsætning. Turismeerhvervet som helhed har som nævnt oplevet store fald i både overnatninger og omsætning. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at angive effekterne af de igangsatte projekter, men der vil blive igangsat

en tværgående evaluering i 2021, hvor der bl.a. vil blive set nærmere på projekternes effekttal. Projekterne fra 2019 havde hovedsageligt fokus på konsolidering, og projekterne fra 2020 og 2021 har ikke været i gang tilstrækkeligt længe til at vise effekter. Langt de fleste projekter er således endnu ikke afsluttede, og mange projekter har grundet COVID-19-følgevirksomheder haft udfordringer med at nå de forventede effekter (særligt i forhold til effektmålene for overnatninger og omsætning), ligesom flere projekter har måttet udskyde aktiviteter pga. COVID-19.